
RUSYA, İRAN, IRAK VE AFRİKA PAZARLARI UMUT VADEDİYOR

25.01.2017

Dunya, 24 Ocak 2017

155 milyar dolarlık hedefin yakalanmasında kuzey ve doğu komşularımızla iyi ilişkiler çok etkili olacak.

2017, ihracatta atılım yılı ilan edildi. Büyük pazarlardaki 'görünüm' 155 milyar dolarlık hedefe ulaşılmasını mümkün kılacak mı? Avrupa ekonomisi beklentileri büyük artışlar için çok umut vermiyor. Ancak, değerlendirmelere göre düşüşten çıkışa geçen 3 pazardaki (Rusya, Irak ve İran) gelişmeler hedefe ulaşılmasında büyük rol oynayacak. Vize ve diğer yaptırımlar gevşetildikçe Rusyaya ihracat artacak. Milyarlık taahhüt işleri imza bekliyor. Ambargo sonrası hızlı büyüme beklentisi gerçekleşmemekle birlikte İran pazarı ihracatçıların gündeminde. İlk Türk Ticaret Merkezi de bu ülkede açılıyor. 10dan fazla marka mağaza açma hazırlığında. Siyasi gelişmeler yeni bir krize yol açmazsa Irak pazarında da ciddi büyüme potansiyeli var.

AVRUPA

Bu yıl, 2016 düzeyinin aşılması başarı olur

Türkiyenin ihracatında Avrupanın payı küresel krizde yüzde 39lara düşse de son yıllarda yükseliyor. Halen yüzde 49 düzeyinde. Bu eğilimin kısa vadede değişmesi beklenmemekle birlikte Avrupa ekonomisi ile ilgili beklentiler iddialı bir artışı destekler görünmüyor. 2016da %2.2 olduğu tahmin edilen AB büyümesinin 2017de %1.7ye gerilemesi bekleniyor. Eğer gümrük birliği müzakerelerinde erken bir sonuç elde edilir ve Türkiyenin beklentileri gerçekleşirse önümüzdeki yıllarda ihracatta yeni kapılar açılması mümkün.

Bu yıl Almanya, Fransa, Hollanda ve İtalyada seçimler olacak. Ekonomide içe kapanmacı, korumacı eğilimleri olan sağcı partilerin oy artışları küresel ticaret için de Türkiyenin AB ile ticareti içinde endişe kaynağı. Avrupayla çalışan bazı ihracatçılar, müşterilerinin bekleme moduna geçtiğini, seçimler geride bırakılmadan kimsenin risk almak istemediğini söylüyor.

Türkiyenin Avrupaya en çok mal sattığı alan otomotiv ve hazır giyim. Avrupa Otomobil Üretici Birliği verilerine göre kıtadaki araç satışları geçen yıl %6.5 artarak son 9 yılın zirvesi olan 15.1 milyon adede yükseldi. Bu yükseliş Türkiye otomotiv ihracatını sürükleyen ana unsur oldu. 2016da Türkiyenin otomotiv ihracatı %12.9 artarak 23.9 milyar dolara yükseldi. 2017de benzer bir performans düşük ihtimal olarak görünüyor. Araştırma şirketi Evercore ISI, Avrupada otomobil satışlarının 2017de yerinde saymasını bekliyor. Bazı raporlar ise küçülme öngörüyor.

Hazır giyimde sorun daha farklı. Şiddet olayları yüzünden Avrupalı alım grupları gelmekte isteksiz. Sanayiciler gitmeyi deniyor. Bir olumsuz haber; Avrupalı perakende devleri üretimlerini Kuzey Afrika, Doğu Avrupa hatta Portekize kaydırıyor. Son dönemde üretici ihracatçıların içerde işleri

beklemeye alarak yurtdışı mağazalaşmaya ağırlık verdikleri belirtiliyor. Bu gelişmenin ihracata destek vermesi bekleniyor.

RUSYA

Yasakların kalkması Rusya pazarı için umut veriyor

Avrupa ve ABD'nin Ukrayna krizi dolayısıyla uyguladığı yaptırımlar devam ediyor. Son iki yılda ülkeden 73 milyar dolarlık sermaye çıkışı yaşandı. Son dört yıldır Rusya ekonomisi ya küçülüyor ya da çok küçük büyümelerle gidiyor. IMF, Rusya ekonomisinde bu yıl %1.1 gibi düşük bir büyüme bekliyor. Petrol ve doğalgaz ihracatçısı Rusyanın en büyük sorunu enerji fiyatlarındaki düşüş.

Rusyanın uçak krizi sonrası Türkiye'ye koyduğu ithalat yasaklarının etkisi 2017'de giderek hafifleyecek. Yetersiz de olsa bu pazar için öngörülen büyüme ve ilişkilerin düzelme yolunda olması ihracatı destekleyecek iki unsur olarak öne çıkıyor.

Türk müteahhitlerin bu pazardan gelirleri dibi gördü denilebilir. İlişkilerin düzelmesine paralel bu alanda da gelir artışı beklenebilir. İmzaya hazır 2 milyar dolarlık iş bekliyor. TMB Başkanı Mithat Yenigün, TOBB heyetiyle Rusyaya gittik. Ardından da Başbakan Binali Yıldırımın üst düzey temasları oldu. Müteahhitler olarak çok umutlanmıştık. Şahsen ben, en geç yılbaşına kadar 2 milyar dolarlık sözleşmenin imzalanacağını düşünüyordum. El sıkıştığımız o sözleşmeler hâlâ bekletiliyor dedi. Bu pazarda mağazalaşmada önemli ilerlemeler de bekleniyor. Narenciye ihracatı açıldı. Rusyaya ihracat 2012'de 7 milyar doları bulmuştu. Sonrasında gerek Rusyada yaşanan sorunlar gerekse de uçak krizi ile geriledi ve 2016'da 1.8 milyar dolara düştü. TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, bu yıl ihracatın 1.5 milyar dolar artarak 3.5 milyar dolara yaklaşmasını umduklarını söyledi.

IRAK

İlişkilerdeki yeni hava ticareti destekleyecek

Türkiye'nin en büyük ve en kârlı pazarlarından olan Irak, birkaç yıl öncesine kadar Almanyanın ardından en fazla ihracat yapılan ülke konumundaydı. 2014'ten itibaren ise gerek ülke içinde DAİŞ'in yükselişi, gerekse de merkezi hükümet ile yaşanan siyasi sorunlar ihracatta sert gerilemeye yol açtı.

Petrol fiyatındaki düşüş de bu sorunların üzerine denk geldi. 2013'te 12 milyar dolara ulaşan Iraka ihracat sonraki 3 yıl da gerileyerek 2016'da 7.2 milyar dolara kadar geriledi. 2017 için ise düşüşün son bulacağına yönelik umutlar var. Başbakan Yıldırımın ziyareti ile Başika krizi aşılmış görünüyor. İlişkilerdeki yeni hava fiili engellemelerin durabileceği beklentisi yaratıyor. Irak ordusunun bu yıl içinde DAİŞ'e karşı ilerleme kaydetmesi ertelenmiş talebi bir ölçüde harekete geçirebilir, piyasaları açıcı etkisi olabilir. Petrol fiyatlarında düşüşün durması da bu Pazar için olumlu haneye yazılacak bir gelişme. Bu pazarın istikrar kazanması müteahhitlik sektörü için büyük fırsatlar yaratabilir.

ABD

Belirsizlik de var, yeni fırsatlar da

ABD ekonomisinin bu yıl %2.4, 2018'de %2.3 büyümesi bekleniyor. Trump, bu yılki büyümeyi altyapı yatırımlarıyla yüzde 4'e çıkarmayı hedefliyor. Geçen yıl Türkiye'nin ABD'ye ihracatı %4.4 artarak 6.5 milyar dolara yükselmisti. 2017'de de benzer hatta daha fazla bir ihracat artışı

muhtemel görünüyor. Yeni başkan Trumpın serbest ticaret karşıtı uygulamaları en fazla dış ticaret açığı verdiği ülkelerden Çin ve Meksikaya karşı yoğunlaştırması, bazı çevrelerde Bu Türkiye'ye fırsat olabilir yorumlarına yol açıyor.

ÇİN

Daha fazla ihracat için potansiyeli var

Geçen yıl Çinden 25.4 milyarlık ithalata karşılık ihracat 2.3 milyar dolarda kaldı. Bu ihracatın bir bölümü de Çinli firmaların Türkiye'deki maden ocaklarından çıkarılan işlenmemiş doğal taşlar. TİM ve DEİK ticaretin sürdürülebilir hale getirilebilmesi için çalışmalar yapıyor ancak kısa vadede mevcut yapının değiştirilmesi zor görünüyor. Çine ihracatın büyüme için yolu var. Bu pazarla ilgili en önemli olumsuzluk büyüme hızının düşmesi. Bu durum ithalatını azaltabilir.

SAHRA-ALTI AFRİKA

Büyüme ticareti destekleyecek

Türkiye'nin son dönemde en önem verdiği bölge Sahra-Altı Afrika oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan son 1 yıl içinde 3 seferde 11 ülke ziyaret etti. Afrika pazarının Türkiye'nin ihracat performansı açısından oyun değiştirici olma ihtimali zayıf olmakla birlikte bu bakir pazarlardan ihracata daha fazla katkı için umut var. Sahra- Altı Afrikanın ihracattaki payı %2.5. Bölge ekonomileri 2016da %1.6 büyüdü. 2017 için büyüme tahmini %3.7 ile bunun iki katı. Bu gelişmenin ticareti artırıcı etkisi olacak.

İRAN

İran pazarında büyüme beklentisi yüksek

Nükleer anlaşma ile uluslararası yaptırımlar önemli ölçüde gevşetildi. Türk ihracatçıları da çok umutlandı. İşler beklenen kadar hızlı gitmiyor. Tahrandaki Türk Ticaret Merkezi açmakta olduklarını hatırlatan TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, sergilenecek numuneleri İran gümrüğünden çıkarmak için büyük çaba verdiklerini belirtti. Bu yıl İrana ihracat %40lık bir artış kaydetti. Artışın neredeyse tamamı ambargo döneminde Dubai üzerinden yapılan altın ticaretinin tekrar doğrudan yapılmasından kaynaklanmakla birlikte bu ülke ile ticaretin artırılması için potansiyel var. Türk mağaza markaları İran programları yapıyor. 10dan fazla marka pazara girmeye çalışıyor. Türkiye'nin önemli pazarlarından Suriye ve Mısırda ticareti de etkileyen siyasi konjonktürde değişme, yumuşama işaretleri geliyor. Bu gelişmenin Türkiye'nin bu ülkelere ihracatına olumlu katkısı bekleniyor.

Kaynak/Source: